

AB „IGNITIS GAMYBA“ (TOLIAU – BENDROVĖ) KOMENTARAI IR PASIŪLYMAI PAJĖGUMŲ UŽTIKRINIMO MECHANIZMU SUSIJUSIŲ METODIKŲ (TOLIAU – METODIKOS) KONCEPCIJŲ VIEŠAJAI KONSULTACIJAI

2020 m. spalio 9 d.

Eil. Nr.	Viešosios konsultacijos klausimas	Bendrovės komentaras
2.1. a.	Do respondents agree with the proposed general approach to marginal de-rating of physical units?	<p>Ne, Bendrovė nesutinka su siūlomu naudoti Ribiniu įrenginių pajėgumų vertinimo metodu (angl. marginal approach).</p> <p>Ribinis įrenginių pajėgumų vertinimo metodas bei atitinkamai Pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų skaičiavimo metodika Lietuvoje būtų subjektyvi, kadangi ji būtų paremta Kauno Technologijos Universiteto (toliau – KTU) atliktu Lietuvos elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimu tikimybinio metodu 2019-2030 m. (toliau – Adekvatumo vertinimas)¹, kuris, kaip Bendrovė jau ne kartą informavo Tarybą ir PSO, neatitinka Europos elektros perdavimo sistemos operatorių asociacijos (toliau – ENTSO-E) parengtos bei Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (toliau – ACER) patvirtintos² adekvatumo vertinimo metodikos³ (angl. European Resource Adequacy Assessment (ERAA)) bei ENTSO-E Tarpsisteminių jungčių dalyvavimo pajėgumų mechanizmuose metodikos⁴. Adekvatumo vertinime nėra atsižvelgta į Bendrovės pateiktas pastabas ir komentarus dėl bendrovės valdomų Elektrėnų komplekso 7 ir 8 blokų nepagrįsto neįtraukimo į pagrindinį vertinimo scenarijų, nors šiuos įrenginius planuojama eksploatuoti ir jie atitinka visus tokiems įrenginiams keliamus techninius reikalavimus, kurie nurodyti Pajėgumų aukcionų nuostatų projekte.</p> <p>Taip pat, kadangi rengiant minėtą Adekvatumo vertinimą nebuvo atsižvelgta nei į Bendrovės, nei į Tarybos pateiktas pastabas, toks Adekvatumo vertinimas, Bendrovės nuomone, negali būti naudojamas kaip pakankamas ir patikimas šaltinis rengiant su pajėgumų užtikrinimo mechanizmu susijusias metodikas, tame tarpe ir Pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų skaičiavimo metodiką.</p> <p>Bendrovės turimomis žiniomis, Ribinis įrenginių pajėgumų vertinimo metodas praktikoje yra taikomas tik Airijoje, todėl, Bendrovės nuomone, Lietuvoje turėtų būti taikomas daugelyje Europos šalių (pvz., Belgijoje, Lenkijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Didžiojoje Britanijoje, kt.) sėkmingai</p>

¹ Pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų skaičiavimo metodikos koncepcijos 11 paragrafas („This aproach relies on the Adequacy Analysis“), 25 paragrafas („The marginal de-rating calculation uses as the main tool the Adequacy Assessment developed according to ENTSO-E methodology“), priedo A5 paragrafas („As the basis for the marginal de-rating methodology, LitGrid used the Adequacy Assessment study for 2025 auction developed by Kaunas Technical University (KTU)“).

² <https://acer.europa.eu/Media/News/Pages/ACER-sets-the-methodologies-to-assess-electricity-resource-adequacy-in-the-EU.aspx>

³ Pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų skaičiavimo metodikos koncepcijos priedo A9 paragrafe nurodyta, kad į Adekvatumo vertinimą buvo įtraukti pakaitos rezervai (angl. replacement reserve) 700 MW apimtimi, kas iš esmės prieštarauja ENTSO-E metodikai. Pažymėtina, kad pakaitos rezervo poreikis taip pat nėra numatytas ir Baltijos šalių galios ir dažnio valdymo bloko koncepcijoje, kurią 2020 m. spalio mėn. paskelbė Baltijos šalių perdavimo sistemos operatoriai (https://www.litgrid.eu/uploads/files/dir555/dir27/dir1/17_0.php), todėl šių rezervų apimties Adekvatumo vertinime neturėtų būti pridedamos prie maksimalaus prognozuojamo sistemos elektros energijos poreikio.

⁴ <https://www.acer.europa.eu/Media/News/Pages/ACER-consults-on-cross-border-participation-in-capacity-mechanisms.aspx>

Eil. Nr.	Viešosios konsultacijos klausimas	Bendrovės komentaras
		<p>įgyvendintas, istoriniais arba statistiniais duomenimis paremtas, įrenginių pajėgumų vertinimo metodas (angl. historical (or statistical) approach), kuris būtų objektyvesnis nei ribinis įrenginių pajėgumų vertinimo metodas.</p> <p>Iškastinį kurą deginantys įrenginiai yra priskiriami išvystytoms technologijoms, kurių neprieinamumas turėtų būti vertinamas tik kaip neprieinamumas dėl neplanuotų gedimų, nes šios grupės įrenginiai neturi apribojimų dėl klimatinių sąlygų ir aktyvavimo ribojimų, o planuoti ilgesni neprieinamumo laikotarpiai dėl planuotų remonto ar priežiūros darbų gali būti išdėlioti tais metų laikotarpiais, kuomet elektros sistemoje nėra galių trūkumų. Todėl Metodikose įvertinti galimi iškastinį kurą deginančių įrenginių prieinamumo faktoriai (angl. de-rating factors), patekti A15 paragrafo 3 lentelėje, yra nepagrįstai maži didelės galios įrenginiams.</p> <p>Pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų skaičiavimo metodikos koncepcijos A15 4 ir 5 lentelėse nurodyti paklausos valdymo, hidroakumuliacinių technologijų bei baterijų prieinamumo duomenys yra nepagrįstai maži ir neatitinka realios situacijos bei rodiklių, kurie yra taikomi kitose šalyse (pvz., Didžiojoje Britanijoje ar Lenkijoje).</p> <p>Pagal Tarybos 2020 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. O3E-631 patvirtintos Pajėgumų aukciono dalyvių pasiūlymų ir aukciono didžiausių kainų nustatymo metodikos skaičiavimo principus preliminariai apskaičiuota kainos riba atitinka kitose šalyse taikomą kainos lygį, todėl pagal Ribinį įrenginių pajėgumų vertinimo metodą nustatyti siūlomi prieinamumo rodikliai, kurie žymiai skiriasi nuo kitose šalyse naudojamų rodiklių, neatitiktų prielaidų, kuriomis remiantis buvo parengta Pajėgumų aukciono dalyvių pasiūlymų ir aukciono didžiausių kainų nustatymo metodika.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Lietuvoje turėtų būti naudojamas objektyvesnis istoriniais arba statistiniais duomenimis paremtas įrenginių pajėgumų vertinimo metodas (angl. historical (or statistical) approach).</p>
2.1. b.	Do respondents agree with the use of a marginal de-rating approach for Lithuanian capacity and interconnectors?	<p>Ne, Bendrovė nesutinka su siūlomu naudoti Ribiniu įrenginių pajėgumų vertinimo metodu (angl. marginal approach) šalyje įrengtiems įrenginiams ir tarp sisteminiams jungtims dėl 2.1. a. punkte pateiktų argumentų.</p> <p>Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodikos koncepcijos priedo A1 paragrafe nurodyta, kad KTU atliktas Adekvatumo vertinimas nevertina regioninės perspektyvos, kas atitinkamai reiškia, kad yra pažeidžiamos 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl elektros energijos vidaus rinkos (ES) 2019/943 (toliau – Reglamentas 2019/943) nuostatos, numatančios, kad pajėgumų mechanizmas gali būti įgyvendinamas tik tuo atveju, jeigu adekvatumo problema yra nustatoma ne tik nacionaliniu, bet ir regioniniu mastu.</p>

Eil. Nr.	Viešosios konsultacijos klausimas	Bendrovės komentaras
2.1. c.	Do respondents agree with the use of marginal de-rating factors calculated for Lithuania to Foreign Capacity?	Taip, Bendrovė sutinka su siūlomu principu, kad užsienio šalių įrenginiams būtų taikomi tie patys prieinamumo faktoriai kaip ir šalyje nustatyti faktoriai kol bus atliktas regioninis adekvatumo vertinimas, taip išlaikant lygiateisiškumo principą. Bet Bendrovė nesutinka su siūlomu naudoti Ribiniu įrenginių pajėgumų vertinimo metodu (angl. marginal approach) užsienio šalių įrenginiams dėl 2.1. a. punkte pateiktų argumentų.
2.1. d.	Do respondents agree with the scenarios considered in the de-rating calculation for the 2025 delivery auction?	Ne, Bendrovė nesutinka su siūlomais naudoti scenarijais įrenginių prieinamumo skaičiavimams, nes scenarijuose remiamasi prielaidomis iš Adekvatumo vertinimo, kuriam Bendrovė teikė pastabas. Argumentai pateikti 2.1. a. punkte.
2.1. e.	Do respondents agree with the categories of technologies for marginal de-rating calculation?	Taip, Bendrovė neturi pastabų naudojamoms technologinėms grupėms.
3.1. a.	Do respondents agree with the general approach to Maximum Entry Capacity and simultaneous scarcity assessment?	Ne, Bendrovė nesutinka su siūloma naudoti Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodika, nes scenarijuose remiamasi prielaidomis iš Adekvatumo vertinimo, kuri nevertina adekvatumo regiono mastu.
3.2. b.	Do respondents agree with the use of two-step transitory methodology of Maximum Entry Capacity calculation for the 2025 delivery auction?	Ne, Bendrovė nesutinka su siūloma naudoti Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodika, nes scenarijuose remiamasi prielaidomis iš Adekvatumo vertinimo, kuri nevertina adekvatumo regiono mastu. Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodikos koncepcijos priedo A1 paragrafe nurodyta, kad KTU atliktas Adekvatumo vertinimas nevertina regioninės perspektyvos, kas atitinkamai reiškia, kad yra pažeidžiamos Reglamento 2019/943 nuostatos, numatančios, kad pajėgumų mechanizmas gali būti įgyvendinamas tik tuo atveju, jeigu adekvatumo problema yra nustatoma ne tik nacionaliniu, bet ir regioniniu mastu.
4.1. a.	Do respondents agree with the proposed calculation of the Target Capacity across considered scenarios based on the social welfare analysis?	Ne, Bendrovė nesutinka su skirstomų pajėgumų skaičiavimo scenarijais, nes scenarijuose remiamasi prielaidomis iš Adekvatumo vertinimo, kuriam Bendrovė teikė pastabas. Argumentai pateikti 2.1. a. punkte.
4.2. b.	Do respondents agree with the proposed calculation of Auction Target Capacity and demand curve parameters for the 2025 delivery auction, such as X% and Y%?	Bendrovė neturi pastabų šiame punkte nurodytų skaičiavimų siūlojimams principams.
5.1. a.	Do respondents agree with the application of the Congestion Rent allocation by border?	Bendrovė neturi pastabų šioms Pajėgumų perkrovos pajamų paskirstymo metodikos nuostatomis.
5.1. b.	Do respondents agree with the proposed approach to account for coincident stress probability in Congestion Rent allocation?	Bendrovė neturi pastabų šioms Pajėgumų perkrovos pajamų paskirstymo metodikos nuostatomis.
5.1. c.	Do respondents agree with the two options for dealing with situations when the Maximum Entry Capacity has not been fully allocated to the eligible foreign capacity?	Bendrovė neturi pastabų šioms Pajėgumų perkrovos pajamų paskirstymo metodikos nuostatomis.